

OVIDIU

PRIMA

REVISTA DOBROGEANA

APARE DE DOUA ORI PE LUNA

Sub conducerea D-ilor

PETRU VULCAN și C. P. DEMETRESCU

Secretar de Redacție I. PAPADOPOL

ABONAMENTUL:

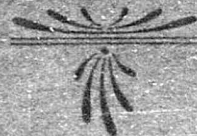
In țară pe un an	8 lei
" " 6 luni	4 lei
străinătate pe un an	12 lei
" " 6 luni	6 lei

Un număr 30 bani

Anunțuri după învoială

SUMARUL No. 1

Un mic istoric al primei Reviste dobrogeene „Ovidiu”, de P. Vulcan. — O. deșchisă, isclopă, C. P. Demetrescu. — Evoluțiile și Regres social în Dobrogea, P. Vulcan. — D-l. Iorga la Constanța Hușătarulile Mar. n. Maria Postelnicu-Moscel. — Dola Liga Cărușală, (Societ. Constanța). Un membru al Ligii. — Din psihologia amonului, Indiscret. — Un poet necunoscut, C. P. Demetrescu. — Mizerabilii noștri, (roman), P. Vulcan. — Stiri Literare, Redacția.

OVIDIU

PRIMA REVISTA DOBROGEANA

Sub conducerea d-lor P. VULCAN și C. P. DEMETRESCU. — Secretar de Redacție I. PAPADOPOUL

Un mic istoric al primei reviste dobrogene „OVIDIU”

În anul 1897 luna Decembrie, s'a întemeiat la Constanța instituțiunea *Cercul literar «Ovidiu»* pentru ridicarea nivelului cultural la românii dobrogeni.

Sus zisa instituțiune, într'un timp scurt isbutind să numere la activul ei o mulțime de opere frumoase, membrii săi fondatori au hotărât să înființeze un organ de publicitate, prin care să traducă în fapt toate iluziunile și aspirațiile lor.

După cum glăsuște articolul de fond al primului număr din revista «*Ovidiu*», organul în chestiune al Cercului cu același nume, sarcina conducătorilor nu era tocmai ușoară avându-se în vedere moravurile orașului nostru în formațiune și impestrițarea unei populațiuni eterodoxe și eterogloze, al cărei ideal nu era altul decât îmbogățirea cu orice preț și nimic alta.

Spiritul culturii naționale nu fusese importat încă și-și așteptase, până la acea dată, antemergătorii.

Acești antemergători, înarmați cu un enorm capital moral, însă în lipsă absolută de vreun capital material, au mers înainte.

Zicem fără fonduri bănești, căci

primii membri fondatori ai Cercului, mai toți funcționari publici, cu greu puteau să ție piept cotizațiilor, urmate de dese biruri pentru spectacole teatrale, concerte și baluri, necum să poată pune la îndemâna conducătorilor fonduri pentru noua îndrumare cesă dedea instituțiunii.

Tiparul, ce e drept, costă mai puțin pe atunci, banul de asemenea era mai la îndemâna fiecăruia, deși pe vremea aceea era mai scump și acum s'a cftinit grozav (?) după teoria economică-financiară a actualului Ministru de finanțe.

Pe lângă acestea, plouă la timp și nu se pomenise încă în țară un an de criză agricolă ca cel din 1899 și un altul mai grozav ca cel din 1907, care se pune de-a curmezișul aspirațiilor noastre și ne forțează să întrerupem aparițiunea temporară a acestei reviste, atât de mult iubită de toți românii de pretutindeni.

Primul număr din revista *Ovidiu*, cu un tiraj de una mică exemplare a fost așa de mult căutat, în cât dacă s'ar fi tras încă câteva ediții și tot nu s'ar fi putut satisface cererile.

Vremile de atunci, în curs de un deceniu, s'au schimbat foarte mult.

Literatura, în acest interval, s'a înmulțit și ea, însă numai cantita-

tiv, ca dovadă de cele ce afirmăm este că lucrările tinerilor literați, apărute în curs de un deceniu, cu puține excepțiuni, n'au făcut epocă, n'au revoluționat spiritul românesc.

Cu toată sumedenia de romane originale și producțiuni poetice, exceptăm lucrările D-lor Rădulescu Niger, Cincinat Pavelescu și Gh. Silvan, cu toate bibliotecile de popularizare luate în antrepriză de câți-va scriitori teribili de făcunzi, cu toate aceste zicem, nici o lucrare nu s'a impus atențiunei spiritului românesc.

Motivul? Este că tot ce s'a scris n'a pornit din convingere, și nici de dragul artei pure, ci din interes material; fie-care scriitor a avut de scop principal câștigul bănesc. Cu ate cuvinte, nu necesitatea sufletească a fost imboldul primordial care a determinat producțiunea cantitativă a scriitorilor noștri în majoritate, ci necesitatea materială și baza literaturii sănătoase, a acelei literaturi pe care o întâlnim la scriitorii germani și ruși este acel prisos sufletesc, acel ideal înalt care crează capodoperele.

Naturile obosite, muncite de gândul îmbogățirii, vor produce literatură cursivă, de piață, literatură vremelnică, și atâta totul.

Din capul locului am zis-o și o repetim că n'avem nici o pretenție de a forma mișcări literare dincoă de Dunăre. Prin cele ce am afirmat mai sus, am vrut să constatăm un adevăr.

În cea ce ne privește, cu reaparițiunea lui Ovidiu, vrem să precizăm faptul că vom continua programul schițat în articolul de fond al primului număr din Ovidiu a-

părut acum 12 ani, să alimentăm această vechie candelă dobrogeană cu din prisosul sufletelor noastre, pe care au putut-o stinge temporar vicisitudinile vremii, viforul social din 1907.

Până a nu-și întrerupe aparițiunea Ovidiu, multă lume se miră ca de o minune zicând: cum se face că această revistă mai rezistă, când alte întreprinderi literare, cu capitaluri mari se văd nevoite să înceteze. Nu eră nici o minune ci tocmai faptul pe care l'am explicat mai sus, adică prisosul acela sufletesc pe care'l imprimam în paginile lui Ovidiu și'l făceam să fie primit ca o noutate mult dorită și de mulți așteptată. Numai așa, credem noi, a putut să fie încetățenit Ovidiu tocmai printre colonii români din Benisuef (Egipt), prin America, cum și numeroase orașe din Europa pe unde trăiesc studenți români în Societăți. Ovidiu mai era cunoscut și românilor din Transilvania, Basarabia, Macedonia, și Iliria.

Și dacă așa este—atunci numai pentru motivul că această foaie aducea atâtor români răspândiți în cele patru părți ale lumii, noutăți și vești bune dela frații lor din Dobrogea—numai pentru acest cuvânt credem noi, că merită să trăiască și să fie sprijinit și 'n viitor, spre a-și împlini cu succes misiunea. Viața lui „Ovidiu“ în trecut a fost bazată pe propriile lui puteri, pe acel prisos sufletesc despre care am vorbit mai sus și nici de cum pe vreo subvenție.

Au mai fost acei abonați scumpi nouă, cari 'și achitau abonamentul la începutul fie-cărui an cu o regularitate matematică.

Până acum a apărut lunar «O-

vidiu», de azi înainte va apare bilunar, de acœa am și mărit prețul abonamentului, dar l'am mărit, fiindcă și tipografia și-au ridicat de mult prețul tiparului.

Prin silința ce ne vom da de a fi și noi folositori abonaților și cetitorilor, credem ca să merităm acei 8 lei pe an. Pentru acest cuvânt «*Ovidiu*» nu se va ocupa numai cu literatura, ci va îmbrățișa toate chestiunile arzătoare la ordinea zilei, de ordin social-economic sau literar-științific.

Vechii noștri colaboratori au dar cuvântul — noi le deschidem porțile largi.

PETRE VULCAN

2 Maiu 1910

O DEMISIE

— SCHITĂ —

Mărnuțel, încovoiat, corpui slăbănog și tremurând, rezemat de un baston cu cârlig, cu acelaș pardesiu ros de vreme, cu aceiași pălărie informă și fără culoare, vara ca și iarna, astfel l'am cunoscut acum vre-o câțiva ani și tot astfel l'am revăzut mai deunăzi

Aceiași umbră, aceiași ființă istovită și parcă lipsită de orice voință.

Pe stradă abia își tira pașii, oprindu-se des, și urmărind cu privirea pe câte un trecător ca și cum l'ar fi cunoscut altădată și acum nu'l băgase în seamă.

La cafenea, meru pe la spatele jucătorilor de table, domino sau cărți, urmărea cu atenție mersul jocului.

Își alegea în sine pe unul din jucători cu care ținea mai mult și de jocul căruia se interesă.

Nu scotea nici o vorbă; totuși, nu-și putea reține o mișcare de ciudă când

jucătorul său făcea vre-o greșală ce i se părea de neertat.

Sau, îl vedeai deodată zâmbind, pe când o slabă licărire trecătoare, îi fulgera în privirea-i aproape stinsă: Favoritul său își infundase adversarul.

Atunci pleca mulțumit dela acea masă și se oprea la alta și... acelaș joc, aceleași gesturi, după cum favoritul, ales aci, perdea sau câștigă.

Câte odată, se așeză într'un colț retras, cu un pahar cu ceai în față — ceaiul era băutura lui de predilecție pe orice vreme — și cu un jurnal în mână.

Nimeni însă n'ar fi putut spune cu siguranță dacă citea sau dacă își pierdeă numai privirile pe foaia de hârtie, fără nici un țel.

E mai probabilă această din urmă părere.

De sigur că luă jurnalul cu gândul să-l citească, însă, văzându-l stând cu el în mână ceasuri întregi, cu privirea fixată în același punct, ghiceai numai de cât că nu citea, ci mai curând își dăduse frâu liber gândurilor lui, amintirilor de tot felul și fără vœ te gândeai că cu cât omul e mai bătrân, cu atât și sacul amintirilor e mai mare.

Și multe amintiri trebuie să fi având moș Iacov Stârcea.

Adese-ori am căutat să intru în vorbă cu el și să-l fac, în fața unui pahar cu ceaiu — să-și mai răscolească sacul cu pricina. Mărturisese însă că aceasta nu era tocmai ușor lucru.

Arare-ori vre-o dispoziție snfletească îl făcea ceva mai vorbăreț.

Intr'una din aceste bune dispozițiuni îmi povesti o parte dia viața sa de funcționar :

-- Eră pe vremea lui Cuza, începui el, sorbind agale din paharul cu ceaiu. Mă aflam ca *cap de masă* în prefectura de Cahul.

Din ce pricină, nu-i nevoe să știi, și

directorul și secretarul prefectnrei imi făceau tot felul de mizerii.

— Ajunsesem, nenisorule, de nu le mai puteam intra în voe cu nimic.

Orice aş fi făcut tot rău și rău.

Ba, ceva mai mult!

Umblau cu fel de fel de intrigi și pe lângă Conu Dumitrachi, Prefectul, că doar, doar, să mă dea afară și să se curățe de mine.

În cele din urmă, văzând că totul e în zadar și că li eram ca un ghimpe în ochi, parcă le fripsesem șerpi pe inimă, mă hotărâi să plec din prefectură și mi alcătuii demisia pe care o dădui chiar lui Conu Dumitrache în mână.

În demisie scriam atât numai :

Domnule Prefect,

- Unde-i dragoste puțină
- Lesne-a se găsi pricină
- Deci slujba ce ocupez
- Neputând s'o trăgănez
- Din ea demisionez»

Al D-ronstră prea plecat.

Iacob Stăreș.

— Conu Dumitrachi cum o ceti, îl umflă răsul și mă trimese să'mi văd de slujbă înainte.

Ce-a mai urmat, nu știu, dar din aceea zi nu mă mai supără nimeni și fui lăsat în pace.

Apoi, după o scurtă tăcere :

— Ce timpuri, D-le, ce timpuri! și sorbea a lene din paharul cu ceaiu.

C. P. DEMETRESCU.

EVOLUȚIUNE ȘI REGRES SOCIAL

ÎN

DUBROGEA

Dela realipirea Dobrogei la sânul Țărei-mume până la 1897, — în restimp de 20 ani — nici o mișcare nu se semnalează în societatea românească din Me-

tropola județului Constanța, care să merite luarea aminte a istoriografului ce ar încercă să schițeze istoricul evoluțiunii sociale la Români din această parte a țării.

Mișcarea însăși pentru acordarea drepturilor politice la Dobrogeni, care avea să se manifeste ceva mai târziu, nu s'a început decât după vre-o doi ani în Constanța, după ce se deșteptase spiritul opiniunii publice prin câte-va mișcări de ordin cultural, despre cari venim să ne ocupăm aci.

Mult regretatul Remus Opreanu, singurul dintre prefecti, care, afară de Administrație, a lăsat și urme de opere culturale — vom da ca exemplu statuia lui Ovidiu din piața Independenței, — încolo, sub nici un prefect nu s'a făcut o mișcare în sens cultural și ceea ce se semănase de oficialitate, încă ar fi fost de nul efect, dacă n'ar fi avut noroc Dobrogenii să răsară în Constanța o pleiadă de tineri care să promoveze cultura și să prepare tronul înfloririi vieții publice în sens românesc.

A trebuit ca anul 1897 să aducă un eveniment social, pentru ca ordinea lucrurilor existente să se schimbe cu desăvârșire.

Acest eveniment a fost fondarea Instituțiunii Culturale : «*Cercul literar Ovidiu*».

Curentul format de tinerime a avut un efect salutar pentru societatea Constanțiană, deprinsă a se socoti pân'atunci ca surghiunită pe țărmurile Pontului Euxin, fără să și dea seama, că și aci e cu putință să dispună de societăți literare, cu biblioteci instructive, că și aci se pot organiza serate artistice și în sfârșit că și în Tomis se pot fondă Ateene cu membrii cari să țină la epoci determinate conferințe de pe tribună.

Imediat după fondarea acestei Instituțiuni, membri ei doritori de progres, fac să apară această revistă la care co-

laborează numeroase condee încercate ; se silesc să inaugureze și să pue la dispoziția publicului biblioteca cercului, care ajunsese la vre-o câteva mii de volume ; să orânduiască niște șezători literare, cum și câteva serate artistice, lucruri și fapte cari contribuiesc să transforte societatea Constanțiană ; să stârnească invidia în unii, cari apoi își vor da mâna pentru a desființa cercul — fiindcă n'au fost ei inițiatorii ; să inspire în alții idealuri politice opuse pentru care a fost fondat Cercul și astfel numai după doi ani dela fondarea acestei prime instituțiuni pentru cultura la Români din Dobrogea, ea se disolvă, membrii ei unii se retrag din luptă cu decepția în suflet, alții și aceștia cei mai mulți, doritori de câștig material, în care scop se și strecurase în Cerc, intră în noi formațiuni și cu modul acesta iau naștere mai multe societăți economice, de bine-facere și chiar politice.

Astfel au fost societățile : «Tomis», «Ajutorul», «Soc. de arte, litere, sport», apoi cluburile : Comercial, Ovidiu, Conservator-democrat, Conservator și Național-liberal.

Aceeași lume care la început părea înclinată în a promovă cultura în Dobrogea, acum se vede divizată în grupuri și formând bisericuțe după cum dictează interesele fiecăruia. Unul e atras spre cluburile politice cari au adus desagregarea membrilor societății actuale făcând să fie socotit de român și chiar om cinstit numai acel cetățean care face parte din rândurile «alor noștri».

De aci încolo orice acțiune a vieții e măsurată cu compasul politicianismului. Membrii unei Soc. fie literare, fie economice trebuie să treacă indirect prin filtrul clubului politic.

Pe față nu se spune că cutare societate e acăpărată de politicieni, însă idealul ce pe fiecare mână în scena comediei vieții e stomacul, sau mai nimerit

această lume modernă numai are nici un ideal și fiindcă lumea amintită formează mulțimea care deține monopolul vieții și implicit al progresului, ne-am propus să arătăm cauzele regresului social.

Cât timp dar membrii societății noastre nu vor eși din cătușele politicianismului sugrumător de conștiințe, cât timp fiecare nu va avea libertatea gândirii și simțirii sale, cât timp promovatorii culturii nu se vor ridica mai presus de nivelul comun al politicianismului și nu'și vor desvoltă acțiunea lor cu gând curat și numai în dorința de a face bine Patriei lor române ; până atunci progres real nu vom putea avea în țara asta.

Să respectăm talentul și munca cinstită de ori unde ar veni, să ne întoarcem privirea la acei cei an fondat Cercul literar «Ovidiu» și avem speranță să ne urnim din loc, unde ne-a ținut politicianismul.

Acum un deceniu, numai departe, apostolii idealului culturii naționale erau mari români prin bunătatea lor de suflet, prin intențiunile lor curate. Când Cercul literar «Ovidiu», era în floare, maestru L. Caragiale, în urma invitațiunei ce i-am făcut, ne onorase cu prezența la sediul Cercului unde a ținut conferința sa : «Despre serioșitate», la care audiase toată lumea civilă și militară și tot așa au urmat dascălii națiunei Gr. Tocilescu și V. A. Urechie.

Pe atunci, evident că se urmăreă un scop măreț, lumea ferită încă de virusul politicianismului, eră setoasă de lumină și adevăr ; pe când azi trăim într'o lume moartă, lume atinsă de această pestă, care ucide în ființe tot ce e omenesc.

Azi lumea a perdut increderea și avântul de odinioară, numai are nici o orientare spre un țel mai înalt și nervul ce mișcă furnicarul lumii nouă, e crearea de situații pe nemuncite.

De aci o babilonie complectă, un faliment sufletesc, la care dacă vom adăoga slăbirea simțului religios și lipsa totală de convingere în puterea și mărirea celui etern — ne vom putea da seamă de povârnișul prăpăstii la care am alunecat.

Ca să putem să lăsăm o dungă luminoasă de trecerea noastră pe pământ, să ne regenerăm puterile și energia ce ni le istovește zădărnicia nimicurilor în care se înecă masele inconștiente: avem nevoie de un ideal. Și acest ideal lipsește din programul vieții mulțimei.

Acum cni 'i mai arde de cultură și opere cu cari să ne putem mândri ca Români?

Și mă întreb: veni-vor oare timpurile de avânt și progres? Cine știe!

Pentru asta se simte nevoie de caractere și oameni cinstiți.

O, Diogene, Diogene, aprinde felinarul și caută-i tu, ziua nămeaza mare prin toate răspântiile pieței, căci noi nu-i putem găsi.

PETRE VULCAN

Constanța, 7 Mai 1910

D-nul Iorga la Constanța

„INVĂȚĂTURILE MĂREI.”

Din inițiativa Cereului Studențesc Constanțean, s'a luat fri moasa hotărâre, de a pune într'o continuă legătură, marile personalități culturale ale neamului nostru și cu orașul Constanța.

Începutul l-a făcut distinsul profesor universitar d-l N. Iorga, când, cu multă măestrie și căldură, în seara de 29 Aprilie, în fața unui auditoriu numeros și-a dezvoltat interesanta conferință „Invățăturile Mărei”.

O primire destul de călduroasă i s'a făcut la gară. Într'o frumoasă cuvântare e întâmpinat de d-l d-r Tălășescu.

De asemenea cu multă căldură și vizibil emoționat, vorbește d-l Cota, comerciant.

Simte o deosebită plăcere să salute pe singurul român care a propus să se facă o excursie în Balcani la frații noștrii, spre a ne cunoaște unii pe alții mai bine.

Constat — spune d-l Iorga — că noi nici odată nu căutăm să ne gândim la marile cerințe ale neamului ce trebuiesc îndeplinite. Lăsăm pe fiecare zi să ni se cucerească economicește câte un teren câte o ramură de activitate...

De pildă aici, în acest oraș, cucerit cu multe jertfe, împodobit cu multe sacrificii a ajuns adăpostul de fericire al tuturor străinilor, când era menit aici și elementului aromân, parica sa.

Ne-a fost dat ca în această seară să auzim din gura unei competente culturale, ce ne-a învățat și ne poate învăța muntele, ogorul, Dunărea și Marea.

„Libertatea muntelui, melancolia mei naturi de singurătate, taina văilor ascunse cu satele sau a cărărilor pustii către fântănele cari, ca în Biblie au în amurg cercetătoarele lor sprintine, care totuși știu să zăbovească, an dat neamului nostru poesia lui populară, cea mai scumpă comoară a necărturarilor, cea mai bună inspirație, care ne vine dela cei ce nu învață din cărți”.

În munții noștri, în Carpați — cari spre deosebire de alți munți, sunt curat românești, cari represintă șira spinărei a neamului românesc, cum spune d-l Delavrancea, blândul cioban, mocanul de azi, ne-a făurit, în taina codrului, poezia populară și ne-a păstrat cu multe jertfe limba unitară. Ideia că muntele a fost locul de refugiu al neamului în fața primejdiei, nu se potrivește firei noastre îndărătnică, netemetoase de ori

ce primejdii, păstrând cu mințenia caracteristică, răsplătind la timp.

Dar nu i-a fost de ajuns muntele, dorința de stăpânire l-a atras și în șesurile largi ce se deschideau din culmea muntelui.

Aci, cerul senin, cerul de nouri, cerul de sbucium al fortunei, tăiat de furia fulgerelor, nu numai că-l acopere pe dânsul, viermele brazdei umede, ci-l domină, îl covârșește. Rodul sigur al ogorului îl învață să prețuiască munca, iar greutatea muncii să iubească tovarășii și nemărgenirea naturii îi arată micimea lui.

Aici am început să cunoaștem tainele înțelepciunii.

Și acest ogor măreț, mai are harul de a fi brăzdat de Dunărea liniștită, ce, undulându-se prin desigurul sălcilor, s'avântă spre marea sgomotoasă, aceeași Dunăre e a noastră. Țintesc spre ea și ochii Bavarezului și ai Ungurului și o cântă în poeziile lor și Rușii, însă noi nu trebne să recunoaștem dreptul nimănui.

E mai bine să cedăm în teorie decât să cedăm în practică. Pe ea se plimbă luntrele noastre, grânele șesurilor mănoase, avuția noastră.

Dar cu marea ce legături am avut și ce învățături am tras?

Marea, din vremurile cele mai vechi când poetul se minuna de curajul celui ce, pe câteva scânduri, cu o pânză în spate mânat de vânt, cercetând imensul ocean de ape, — i-a fost o ad-vărată școală de cunoaștere a primejdiilor.

Astfel, unii, aducând bogățiile din cine știe ce colțuri îndepărtate, alții așteptându-le în taina nopții, potecele, spre a le fura munca, mișunau pe valurile mării.

Și mulți dintre acești cercetători ai mării s-au încumetat să lupte și cu grozavele valuri ale Mării Negre pe care

ca s'o îmbuneze i-au zis «Pontus Enximus», primitoare de oaspeți.

Și pe noi ne-au împins, cinstea armelor biruitoare și setea primejdiei să cercetăm marea, sămănând corăbierilor dela Nord.

Mai bine de 100 ani am fost stăpânitori ai Akermanului și altor cetăți dela mare, când în 1542 rezistența noastră e înfrântă de oastea lui Baiazet II.

Dar iată că după un răstimp de 300 ani ne-a fost sortită din non privirea asta spre mare, unde trebuia să avântăm toate energiile noastre, făcând din această parte scump plătită, un locaș numai pentru noi.

Un muzeu, conținător al culturii strămoșilor, ar fi însemnat o afirmare a culturii noastre.

Cu bani mulți, strănși cu multă sudoare, am înălțat, gigantice silozuri, măreț casin, luminate în taina nopții de farul cel înaintat în largul mării.

Numai că, pe lângă aceste decoruri ar fi trebuit să se implante în malul deschis valurilor, și niște guri de tun, cari să fie o impunere atât străinului exploatator din interior cât și prietinelor dela Nord și Sud, Rușii și Bulgarii, că aci nu este un Euxinus pentru ei.

Și marea asta care o avem continuă înaintea ochilor, ne învață, cum a învățat și pe strămoși, că nimic nu se capătă fără muncă. D-zeu din ceruri e destul pe bun, dar natura înconjurătoare zilnic ne pune la încercări.

Acest loc, ca pământ balcanic, mai trebniă să fie o blajină locuință și pentru frații Macedoneni, odinioară stăpânitori comerțului în Turcia, Bulgaria etc., și nu numai cuib al tuturor străinilor.

Incheie cu nemeritul cuvânt al acestei săli «Elpis» care înseamnă speranță.

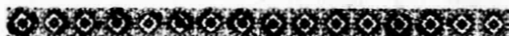
Dar noi să căutăm să n'avem numai Elpis al Grecilor — să trăim în iluzii

căci să luăm ca tovarăși pe sora lui Elpis, pe Krator-putei 7. Și numai armați cu aceste două să dăm asaltul pe viitor și să stăpânim vremurile.

Marin Postelnicu-Muscel

Student

Dela Liga Culturală

(SECȚIA CONSTANȚA)

Un apel semnat de părintele econom G. Rădulescu, convoca pentru Sâmbătă 9 Mai 81, seara în localul Gimnasiului, pe membrii locali ai Ligei Culturale, la o consfătuire pentru . . . , reînvierea Ligei

Pe timpuri, existase în Constanța o secțiune destul de bineșor organizată, care adusesese oarecari foloase acestei Instituții Naționale.

Din cauzele comune peiroi tuturor instituțiilor fără un interes material și imediat, acea secțiune s'a dăsfîințat.

Acum vre-o doi ani, un comitet de inițiativă, a convocat la Casinul Comunal o adunare pentru reînființarea secțiunii Ligei. Un mare număr de cetățeni de toate clasele, au răspuns apelului și secțiunea s'a constituit, alegându-se și *comitetul de rigoare*, pentru conducerea secțiunii.

Ce s'a mai făcut de atunci? ce s'a lucrat la reînființata secțiune? nu știu Nici cel mai mic semn de viață, nici un fel de manifestare a activității, or cât de slabă, nu s'a simțit; și iată apelul părintelui Rădulescu ne chiamă pentru a *reînvia*, de astădată, secțiunea; și aceea, în urma îndemnelui d-lui profesor Iorga care, cu ocazia ținerii unei conferințe în acest oraș — d-sa în calitate de secretar general al Ligei, s'o fi interesat, se vede, de existența secției locale și aflând cum stau lucrurile, ar fi sfătuit și îndemnat pe foștii condu-

cători să stăruiască pentru reînființarea secției Constantene.

Citind apelul părintelui Rădulescu, cu multă bucurie m'am grăbit să mă duc la întrunire.

Eram încredințat că voi găsi o sală plină și entuziastă de ideea reînvierei secției și . . . ce decepțiune; de abia câteva persoane. Cu toate că întrunirea a fost anunțată pentru orele 8 jum. numai după un ceas s'a putut aduna vre-o 20-25 de inși și aceștia veniți probabil, mai mult din prietenie sau condescendență către semnatarul convocării, decât animați de ideea pentru care fuseseră convocați.

În cele din urmă, părintele Rădulescu, luând cuvântul, arată în termeni mișcători, cu cuvinte calde și pline de patriotism, necesitatea reînființării și mai ales a existenței în Constanța a Ligei culturale. D-sa a arătat ce s'ar putea face de Ligă dacă ar exista o dragoste sinceră și desinteresată de instituțiune. D-sa insistă mai mult asupra excluderei cu desăvârșire a cestiunilor politice cari nu au adus decât rău Ligei și termină făcând apel la unirea tuturor fără deosebire de credință politică, la o comună conlucrare pentru răușita deplină a scopului instituțiunii.

Frumoase și sfinte cuvinte a rostit în acea seară părintele Rădulescu, frumoase și înălțătoare cuvinte, cari totuși, contrastau ciudat cu indiferența aproape manifestă a majorității auditorului așa de puțin numeros.

Cu inima strânsă de durere am asistat la acea adunare.

Mă gândesc și acum, unde sunt vremurile de odinioară când pentru Ligă se făceau cele mai frumoase și desinteresate sacrificii. Insuși tineretul de prin școli, cu entuziasmul acela generos al inimilor tinere, își dă bueros obolul lor privându-se — în dauna rahagiilor și simigiilor — de micile și nevinovatele lor

plăceri, pentru a aduce prisosul lor acelei instituțiuni sfinte «Liga Culturală».

Și azi ? apatie, nepăsare, zeflemiseală?

Da : Mama-Liga sau Mamaliga = mămăligă ! Adesea am auzit această sarcasmă răutăcioasă în gura multor din așa ziși membrii ai Ligei.

— Aidem la «Mamaliga».

Nu a lipsit nici la această adunare constituirea, alegerea *comitetului respectiv*, cu întregul său aparat : președinte, vice-președinte, casier, secretar, consilieri, în fine totul.

Toate se făcuse, totul era pus pe roate, totul era gata, se discutase cauzele, se arătase relele, defectele, se indicase mijloacele cele mai bune, cele mai practice pentru îndrumarea pe calea cea bună a progresului *reinviatelor secțiuni* și numai comitetul lipsia !

Ba și cotizații s'au plătit în acea seară, mai ales când s'au ertat datoriile vechi — căci se prescrisese, ca orice datorie veche — au dat năvală să plătească pe prima lună, mai mult de . . . zece inși. Ba, un membru al noului comitet ales, profită de ocazie să-și încaseze dela casier o mică datorie personală :

— Tae-mi și mic o chitanță po două luni.

— Dă-mi paralele.

— Păi, tot ai să-mi dai lei 1.35, pune d-ta restul de 65 bani și ți-oi da eu, că n'am schimbat.

Și un alt efect imediat, o frumoasă înfăptuire a cuvântărei părintelui Rădulescu, a fost, că mulți din cei de față s'au despărțit fără măcar să fi putut face cunoștință între dânsii.

Și această mână de *membrii*, nu au uitat să aleagă și delegați care să reprezinte secțiunea din Constanța la Congresul dela Ploești. Drumul pe jumătate pentru participanți.

* * *

Nu sunt decât reflexiile amare, con-

statări triste cu cari am plecat dela acea întrunire.

Cu toate acestea, cine știe ? poate că cel puțin de astădată să se facă ceva. Poate că actualul președinte al secțiunii să fie mai norocos și să răușească a desmorți simțirile de naționalism, adormite cam de mult în sufletele românilor din Constanța. Din parte-mi îi uroz din inimă această nemărginită bucurie sufletească.

E grea sarcina ce și-a luat Sf. Sa părintele Rădulescu, grea și obositoare, însă, cum îl știu om de caracter, energetic și cu voință, am nădejde că va învinge toate greutățile și va face ca să înflorească și aici, în Constanța, secția Ligei Culturale.

Pentru aceasta, are însă nevoie, multă și iar multă, de sprijinul și dragostea membrilor.

Și acestea le va găsi cu prisos, însă nu acolo unde le caută acum.

Cei ce-l înconjură actualmente, afară de vre-o două, trei excepțiuni, nu vor putea să-i fie de ajutor. Diferitele ocupațiuni, la unii, bună starea la alții, egoismul și nepăsarea la cei mai mulți, va face ca în curând și această reinviere să aibă o viață tot atât de scurtă cași a celor precedente.

La cei mici, la cei modești, acolo trebuie căutat sprijinul, acolo este credința, entuziasmul și sinceritatea.

«Mai curând va trece cămila prin urechile acului, decât bogatul pe poarta raiului», a zis Mântuitorul.

Și cât adevăr este în această pildă.

Destul dacă vor privi cu bună-voință instituțiunea, și atât. Nu le cereți însă lor să și lucreze cu râvnă și stăruință.

Ceilalți, da. În lipsă de averi, vor depune cu drag și voe bună și micul obol, și munca spornică întru propășirea instituției.

Și e nevoie de muncă grea și fără pre-

get, altfel, Liga nu va putea ființa în Constanța mai ales.

Totuși, cu tot scepticismul meu, nădăjduesc încă în realizarea acestui vis frumos și urez ca, cel puțin acum, Liga să poată lua de fapt ființa în Constanța și să-și asigure o existență neîntreruptă ca să poată cu succes corespunde scopului ce se urmărește.

Un membru al Ligei

Din psihologia amorului

Viața fără emoțiuni e lipsită de vibrațiuni armonioase și fără vibrațiuni viața e moartă.

Vibrațiunile aceste străfulgeră prin inimă, de câte ori ne amenință vre-o primejdie și atunci când în mijlocul unei lumi indiferente nouă, ne apare în cale ființa căreia nu-i putem comunica încă simțirea prin cuvinte, fiindcă nu suntem siguri de isbândă.

Atunci tresărim și oricine poate să ne observe schimbarea la față.

Dar adeseori e de ajuns să treacă numai pe dinaintea noastră o femeie frumoasă pentru ca să simțim svăeniud puternic inima în piept.

Când unele ființe ce se simt nu-și pot comunica gândurile direct prin cuvinte, atunci ele iau de paravan pe o a treia persoană, străină de carză, pe care o angajează în vorbă și înaintații atunci devin vorbăreți, sunt de o veselie comunicativă și toate lucrurile din prejurul lor iau un aer de primăvară, în ochii lor oricine poate ceti fericirea.

Unor asemenea împrejurări lumea le zice: *eurle*, care de obicei are loc noaptea sub farmecul razelor de lună, în grădini, în parcuri sau pe trotuarele de sub ferestrele casei iubitei, — pe care o vezi la geam strălucind, atentă la toate

mișcările iubitului, urmărindu-l cu goloșă-i priviro când el se depărtează de fereastră, ca să nu fie observat de un ochin străin, iar ea șireata, ca să-și mascheze intenția și să nu fie băgată de seamă, dece stă acolo la fereastră cu geamurile deschise, oprește din mers pe vre-o femeie din vecini și o angajează la vorbă asupra altor nimicuri cari n'au nici un interes pentru ea.

El, la rândul lui, rămâne locului ca un stâlp infipt în pământ, numai să-i poată auzi glasul și cum n'are o cauză să-și motiveze oprirea în dreptul ferestrei, face să restine pe trotuar un ban și începe a băjbăi prin întuneric, apoi întorcându-se spre femeia din vecini, îi zice:

— Era un franc, ce bine mi-ar părea să-l găsești d-ta.

Iar iubita-i dela fereastră se va grăbi să adauge: Stăi săți dau o lumânare vecino, poate că e norocul d-tale.

Și zâmbetul ce-i flutură pe buze o prețel cu care resplătește marinimia necunoscutului.

Iubirea e în totdeauna o genială inventatoare.

INDISCRET

UN POET NECUNOSCUȚ

De multe ori Natura, în manifestările ei, pune atâta ciudățenie, că omul rămâne în nedumerire în fața lor.

Cele mai frumoase, mai delicate, mai pline de gingășie, le aruncă — din întâmplare — acolo unde te aștepti mai puțin; un adevărat capriciu.

Cu toate acestea, nu totdeauna, capriciu este rezultatul acestor manifestări, sub orice formă ar fi el. De multe ori înțelepciunea naturii se ivește cu toată măreția ei, cu toată puterea ge-

niului său creator, fie că s'ar revărsa asupra ființelor, fie asupra celor neîn-suflețite.

Totuși, capriciile ei sunt cele mai caracteristice. Așa, bunăoară, de câte ori se întâmplă ca acolo, unde te aștepti mai puțin, să găsești cu profuziune răspândite cele mai subtile frumuseți, cele mai gingașe calități, și s'ar părea că tocmai în această privință, ea preferă contrastul, care produce farmecul adevărat.

Treci printr'o pădure inverzită, într'o poeniță smălțuită de o puzderie de flori, cari de cari mai viu colorate. Privești puțin la macii trufași, cari se ridică deasupra tuturor semenilor săi, îmbrăcați în cele mai strigătoare haine, roșii de-ți atrage numai decăt privirea și parcă ar vrea să spună tuturor, cu fală mare:

— Priviți-mă! Vedeți cât de mândru sunt?

Te apropii, culegi din ei, vrei să-ți faci un buchet, ai înmănunchiat câțiva, dar... cum l'ai scăpat jos, sau cum a suflat un vânt mai târicel, vezi mândrele petale, roșii și frumoase, căzând una câte una, până rămâi numai cu cotorul...

Vrei să le savurezi mirosul... și, când colo, nimic, nici un miros, sau, unul aproape displăcut.

Deceționat, îl arunci și treci mai departe. Obosit, te așezi la umbra unui bătrân copac să te odihnești. Deodată o adiere ușoară a vântului, îți aduce un nespus de dulce și blând miros, o întreagă comoară de parfum gingaș și suav.

Te uiți în jurul tău, și nu vezi nici o floare, și totuși mirosul parfumului persistă stăruitor.

Intrigat, cauți în jurul copacului și surprins, dai peste o floriceică mică, micuță, de-o culoare medietă, în care se miros răspândește și, de modestă ce-i, stă ascunsă, acoperită cu totul de celelalte

erburi. Sărmana viorică, deabia dacă îndrăsnește să se ivească, și cât de rușinată este când se vede descoperită prin trădarea propriului său miros, totuși atât de discret.

Culegi câteva, îți faci buchetul, îl pusești, îi savurezi cu nesațduiosul parfum.

Dacă în această lume a florilor lucrurile se petrec astfel, aceleași se petrec și între oameni.

În adevăr, câți maci nu avem și noi printre noi. Mai ales în ce privește literatura, berechet. Unii mai prozaici, îi numesc spanaci, eu le conced bucuros pe maci. Absolut acelaș fenomen că și cel din pădure.

Un adevărat noroc, când poți da peste o viorică.

Din nefericire că și aceștia, ca și cele dela rădăcina bătrânului copac, păcătuesc de aceiași modestie, dacă se poate numi păcat.

Numai târziu, târziu de tot de multe ori, după ce unii din ei s'au dus, se întâmplă de dai peste rămășițele parfumului de altă dată.

Un caz îl am sub mână.

Un tânăr, de o fire cu totul aleasă, mult simțitoare, și totuși modest până la exces. Iși însemna simțirile-i sufletești, nespus de drăgălașe și de curate, în versuri din cari exală un gingaș parfum, ca o suavă adiere înbălsămată a vioarei din pădure.

El cântă natura cea atât de frumoasă: serile cu lună, bătrânii castani, lacul cel lin, cu atâta duiosie, cu atâta frumusețe și atâta poezie!...

Și doar sunt numai niște însemnări, ale unui suflet de copil mai mult; căci moartea, i-a pus capăt vieței, tocmai când deabia începuse a trăi.

Sorcerat Ghiulea, moare la 18 ani, de o moarte groasnic de barbară, care prin hidozitatea ei contrastează cu gingășia simțimântelor lui.

Cine l'a cunoscut pe el, afară decătiva

intimi? Cine a citit măcar un vers al lui? Nimeni. Întâmplarea a făcut ca frațele său să dea peste cactusul lui cu însemnări, și dintr'o pioasă simțire, să le strângă într'o broșurică — un mănunchi de viorele — și să le dea la lumină.

Vom publica și noi câteva din aceste *„Cânturi postume”*.

Din cetirea lor, se va vedea contrastul de care am vorbit mai sus.

IN BARIȘTEA DE FAG

*Un cer albastru, ideal
Zărește din rariștea de fag,
Tăcerea-mi umple de extaz
Sufletu-mi trist, de trist pribeag.*

*M'afund sub bolțile de fag
Ca sub un tăcut templu vechi;
Pășesc pe un covor de foi
Ce sună jalnic în urechi.*

*Se pierde lin, prin ramuri verzi,
Adus pe aripi moi de vânt,
Povestea unui der uitat,
A unui vechi și duios cânt....*

*Și-atât de trist și dureros
Imi pare cântu adormitor
Al dorului ce a murit
În revărsatul zorilor.*

LEBADA

*Singuratică plutește
Alba lebadă pe lac,
Dulce apa se'nfioară
Valurile se desfac.*

*Și-așa liniștită trece,
Că eu stau și mă gândesc
De ce oare, așa'n viață
Liniștit eu nu trăiesc?...*

Ne mărginim deocamdată numai la aceste două bucăți. În numerile viitoare vom continua cu publicarea și a celorlalte poezii ale nefericitului poet necunoscut.

C. P. DEMETRESCU.

Constanța, Mai 1910.

PETRU VULCAN

MIZERABILII NOȘTRI

MARE ROMAN SOCIAL.

Partea I

Cap. I

In pragul rușinei

Ferindu-se să nu întrerupă liniștea nopții și prin sgomotul ce l'ar fi produs pașii săi să nu deștepte pe cei ce dormeau, D-l Roni apăsă încet ivărul dela ușa locuinței sale și călcând în vârful degetelor se strecură în odaia friguroasă și întunecoasă unde dormea soția sa Sofia cu cele două fiice mai mici.

Nu'i trebui lumină, fiindcă știa de mai nainte locul vechii dormeze, care servea la nevoe de pat.

Pe această dormeză se trânti soțul Sofiei, după ce și scoase paltonul cu care s'a acoperit, cum și haina sa un sacou croit pe talie care'l prindea atât de bine și'l arăta atât de chipes la înfățișare.

Avea de gând să mediteze în singurătatea nopții asupra afacerii ce'l frământă, de aceea n'a mai trezit pe Sofia să'i dea cămașă de noapte și s'a mulțumit să se întindă îmbrăcat pe dormeză stând numai cu sine de vorbă.

De două săptămâni încoace trecea prin grele zile bietul Roni, de aceea se ferea de însăși umbra sa, și nu se putea împacă nici cu lumina zilei necum cu cea artificială.... S'ar fi afundat în întunericul nopții, dacă s'ar fi putut, numai să nu dea iar ochii cu inspectorii financiari, cu anchete și para anchete, să nu mai fi auzit de procuror, de judele instructor, și câte alte organe ale legii, cari unite la un loc, se străduiesc să facă lumină în cuprinsul *casselor* de bani și

a scriptelor unor casieri ca dânsul încurcat în afaceri...

De alt-fel cine... ar fi fost în stare să bănuiască buna sa credință, reputația și cinstea-i de casier îmbătrânit în administrațiile publice! Pururea corăct, manierat, pururea bine voitor și cu zâmbetul pe buze! Fără nici un vițiu: nici cartofor, nici beutor, nici risipitor! Cum-pătat și în toate cu măsură. Dacă soția sa Sofia s'a întrecut adesea ori cu luxul toaletelor sale și făcea să se vorbească de ea în cercul societăței în care trăiau, în schimb el eră un om prevăzător, întreprinzător, și îndemănatic în afaceri, în cât aveă de unde cheltui pentru a satisface gusturile Sofiei și să-și instruiască copilele cele mari în pensioane. Cu toate aceste repede a lui îmbogățire a dat de băuuit și astfel a fost de ajuns un denunț anonim o anchetă neașteptată și o verificare a cassei de bani pentru ca să restorne credința generală despre cinstea D-lui Roni.

Ii lipseau 41 mii de lei și asta nu o știă nimeni altul afară de el și Sofia pe care o inițiasse în ultimul moment.

Soptindu-i-se în ajunul anchetei de către un bine-voitor de denunțul în chestiune și cum că n'ar putea fi exclusă ideea unei anchete financiare ce i s'ar face în ziua următoare, soții Roni încercară un fel de «lovitură de Stat», s'au gândit la un mijloc prin care să-și salveze în aparență cinstea.

Ideea fu a Sofiei, și prin urmare meritul, că el n'a fost depus, 'i revenea tot soției sale care l'a învățat să lase cheile dela casa de bani ca uitate în broască și în dimineța zilei când se va presenta în biuro, și va vedea cheile uitate de el acolo, să dea un țipăt ca în fața unei primejdii, să se repeadă la casă, să o deschidă brusc și constatând lipsa sumei, să cadă leșinat în fața Inspectorului financiar.

Hotărârea era îndrăzneată, dar trebuia să aleagă între o fugă rușinoasă și închisoare.

Lucrurile s'au petrecut în tocmai și vina a căzut pe odăiași cari au fost târați pe la parchet.

Investigațiunile parchetului însă au rămas infructuoase, căci de urma banilor nu s'a mai dat.

Geniul născocitor al Sofiei tot a servit la ceva.

Prietinii d-lui Roni 'i luau parte și se sileau să formeze curentul opiniei publice în favoarea sa.

«Nici nu se putea Domnule, cum e de gândit un asemenea lucru! Un om integru, model de virtute și sârguință, să se mânjească cu o meschină sumă de 41 mii de lei! A uitat cheile la casa de bani și vreun odăiaș, observând casa deschisă, a furat suma în cestiune!»

Curentul acesta a triumfat la urma urmei.

Astfel d-l Roni fu lăsat în pace să-și dea demisia, cu obligațiunea ca, în termen de 2 săptămâni, să depue banii la loc, fără să mai fie deferit justiției, fiind socolit ca o victimă, căruia 'i lipsea suma aceasta, mulțumită neglijenței sale.

Despre găsirea acestei sumi era vorba, de aceea el n'avea odihnă și venise cu familia la proprietatea sa ce se învecina cu moșia B. proprietatea d-lui Andrei Trăznea, singurul care l'ar fi putut scăpa din impazul în care se găsea.

Și dacă d-l Roni n'ar fi strănutat de pe dormeaza unde se găsea, Sofia n'ar fi prins încă de veste că el se întorsese dela curtea d-lui Andrei.

Pe vremea asta, deși gerul făcea să troznească lemnele pe afară și Sofia era nevoită să stea acoperită și făcută ghem sub plapomă, totuși dânsa se descoperi puțin, făcu un ochiu cu plapoma, cât putea zări spre dormeză și întrebă:

— Ai venit de mult? Mă miră, cum de nu te-am simțit, căci sunt deșteaptă, n'am putut închide ochii de loc! E târziu Roni?

— Cred să fie 12 trecute, răspuse scurt d-l Roni.

— Așa!... zise Sofia ridicându-se puțin și luând seama la ferestrele ce de-

deau în iatac, fără perdele, de oarece conacul nu era locuit de nimeni în timpul lernei.

Dacă nu strănutai, urmă Sofia, cum mă găseam ghemuită sub plapomă, nici acum n'ași fi știut că te-ai întors. Până s'or desgheta pereții camerilor noastre o să mai tremurăm multă vreme. Apoi văzând că soțul ei tace, mai întrebă:

— Te-am întrebat,— ai venit de mult ?

— De vre-o jumătate oră.

Roni răspundea scurt la întrebările Sofiei și-ar fi vrut să nu fie întrerupt din meditațiunea sa, să descurcă singur ițele afacerii, pe când Sofia era nerăbdătoare să afle rezultatul demersului făcut pe lângă proprietarul moșiei B.

— Nu știu, ești gânditor sau și-e somn ?

— Ași... ce somn te găsi !... Mă gândeam.

— Poți vorbi, căci fetele dorm. Olimpia e culcată în camera de alături, nu ne aude și eu sunt curiosă să știu ce ai făcut.

— Pe conac și pe cureauna noastră de moșie n'am putut scoate mai mult decât 35 mii de lei, credeam că voi putea să se tot în tocmai suma care ne trebuie, însă mi-a fost cu neputință... Nu știu de unde am mai putea găsi și restul de 6 mii.

— N'a vrut să dea cu nici un chip mai mult ?

— Nu! Singura favoare ce mi-a făcut-o este că ne lasă să stăm un an gratuit în casele acestea.

Sofia căzu la rândul ei pe gânduri și i se păru lui Roni că o aude murmurând: șease mii... șease mii... o să vedem da... apoi ea și cum ar fi vrut să-și dea un răspuns afirmativ gândurilor sale, vociferă pentru a fi auzită și de Roni: *«Bate și ți se va deschide»*, zice un proverb.

În cele din urmă se întoarse cu fața spre dormeză, unde se afla Roni, se încercă să pătrundă cu ochii prin întuneric și întrebă:

— Ai adormit ?

— Nu pot dormi în noaptea asta. Afacerea deși nu mă aranjează, totuși n'ași vrea să disper.

— Mai e ceva, spune-mi dacă mai e ceva, că știu, o idee a mea ți-a prins bine.

— Toțmai vream să te pui în curent cu tot ce s'a petrecut între mine și el în timpul celor 4-5 ore cât am stat a-

colo. L'am găsit prăznuindu-și ziua patronului Sf. Andrei, înconjurat de Irina, femeia lui de casă, de Florica fata a-asteia și de guvernanta ei D-șoara Emy -- ți aduci aminte: fosta profesoară de piano a Olimpiei. Florica acompaniată de magistra ei cânta la piano diferite romanțe și valsuri și d-l Trăznea n'avea cuvinte prin care să-mi laude inteligența și sârghința fetei Irinei.

— Da! a instruit-o așa de bine? Nu l'ai întrebat cu ce scop anume? că doar nu e fata lui!

— Tocmai și eu mi-am pus întrebarea asta și când am auzit-o vorbind limba engleză cu magistra ei, am fost curios să știu, dacă nu cumva ți e aminte d-lui Trăznea să o mărite după fiul său Grigorie. Negreșit, mi-am zis, o educație așa de îngrijită, dată unei orfane, nu poate avea alt rost decât cu un scop oarecare. Dar abia am deschis vorba despre viitorul Floricăi și el repede a curmat convorbirea asta și mi-a declarat că o asemenea combinație ar fi un lucru jignitor pentru familia Trăznea. Atunci în zadar i-am laudat pe Florica, că e o fată inteligentă și plină de talent, că mama sa e o femeie harnică și cinstită, căci dânsul n'a voit să-mi aprobe părerea cu nici un chip. Am întrebuințat toată iscusința să aflui intențiunea sa, căci îmi venise ceva în minte, Sofio.

— Nu e așa că te-ai gândit la Melidon al nostru ?

— Da, m'ai ghicit.

Roni continuă mai mult în șoapte:

Mi-a mai declarat, că ne având decât un copil, moșia și conacul nostru pe care le va cumpăra, le va da de zestre fetei Irinei, Sofio, fiindcă ține să o vadă fericită, la casa și la roștul ei.

Sofia făcu o mișcare în patul ei ca mișcată de un resort. Noutățile ce i le aducea Roni o înfierbântase și acum părea nesimțitoare la gerul din odaie. Suspină din baerile inimii și începu ea și cum și-ar fi vorbit sieși:

Olimpia noastră trebuie să facă cunoștința Floricăi, asta-i va fi ușor prin d-șoara Emy. Apoi odată prietenia Floricăi câștigată, să o atragem în familia noastră, unde va putea să se cunoască cu Melidon.

Ideea e minunată Roni. Să ne grăbim să aducem pe Melidon la conac. De sâr-

bătorile crăciunului întâlnirea lor va fi nimerită.

— Tocmai m'am îngrijit și de asta. Am rugat pe magistra ei să ne onoreze în familie cu d-șoara Florica, să se cunoască cu Olimpia, să se distreze împreună, să cânte, să lucreze....

— Are să fie bine murmură Sofia și de odată tăcură amândoi, depănând în minte fiecare în parte firul gândurilor.

... Șeșase mii... încă șeșase mii... ne mai trebuie, își șopti Roni, pe când Sofia repeta în gând: «bate și ți se va deschide».

Sofia, cu mâinile împreunate, aduse după gât, pe cari 'și ținea rezemat capul, întinsă în pat cu fața în sus, privea un punct spre tavan și cu mintea cutreărându-și cotiturile trecutului, isco-dea puțința gășirei celor șeșase mii lei.

Și așa a trecut noaptea aceasta neagră și rece pentru soții Roni, până când zorile începură să-și reverse prin geamurile ferestrelor lumina lor rece de Decembre.

Olimpia, în odaea ei, abia trezită din somn, reluase să citească romanul *«Les Demi-Vierges»* dela pagina unde rămăsese, urmărind cu nesațiu senzaționalele pagini, cari 'i gădălau simțurile și o făceau să retrăiască clipele din institut, cele gustase în orele impresurate de misterul nopței, în brațele soțului directorului, întâi ca o demi-fecioară, apoi înaintând în exerciții amoroase până cu într'una din nopți, luată în vârtejul unei pasiuni nebune, a gustat din deliciale amorului, lucru ce i-ar fi fost permis numai în seara nunței. O încântase cu poemele berbantul cola de profesor, care mănua bine pana, și cum poezii erau idealul ei, s'a simțit fericită să aibă parte de un poet. Ah, și cum o alinta, cum o desmerda, cum o săruta el! Ce deliciu să fii prada unei iubiri oprită de convențiile și legile sociale! Acum Olimpia împlinea 19 ani și era în plină dezvoltare. Corporulentă, de o statură potrivită, cu sinii ei provocători, ar fi putut ispiti și pe un egumen. Ochii ei de un verde închis, erau umbriți de două sprâncene arcuite. Părul ei ce-i undula în bucle pe frunte, avea culoarea cărbunelui. Nu era o frumusețe și totuși ar fi putut să atragă dela prima vedere pe ori și cine, dacă nu i-ar fi lipsit al el aer silit de măreție, ce o făcea res-

pingătoare pentru unul, care nu intrase încă în intimitatea ei.

Se luminase deabinelea. Sofia se sculă, aprinse focul în camera fetelor mici și trecu în camera Olimpiei pe care a găsit-o încă în pat, acoperită cu plapoma și cufundată în cetire.

— Tu ești mamă?

— Da, Olimpio.

Și masa luând un scaun, se apropie de patul ei și închizându-i cartea, zise:

— Ia mai lasă romanul, că avem de vorbit amândouă.

— E... mamă și tu, tocmai când 'mi era lumea mai dragă, hait și «d-ta» că mă intrerupi.

— Pentrucă știu că o să'ți placă nou-tatea ce ți-o aduc.

Olimpia deveni serioasă.

— Ce noutate mamă?

— Lasă că o ghicești tu.

— Zău, dacă 'mi dă în gând.

— Tatăl tău a aflat că în scurt timp are să sosească Grigorie.

— Hm... de el e vorba....

— Da, de el; dar mai e ceva; d-l Andrei are de gând să înzestreze pe fiica Irinei; cred că ai avut ocazie să vezi pe o fetișcană blondă în port țărănesc.

— Da, am văzut-o de multe ori preumblându-se cu d-șoara Emy, fosta mea profesoară de piano.

— Da, acea e. Ne-am vorbit cu tatăl tău să-i cerem mâna pentru fratele tău. Partidele sunt minunate. Isbutind să câștigi inimile: tu de a lui Grigorie, Melidon pe a Floricăi, va fi bine de amândoi. Veți fi stăpânii întregii moșii a d-lui Andrei. De aceea am venit să-ți atrag luare aminte că va trebui să faci cunoștința Floricăi. Mijlocul e foarte ușor, căci tatăl tău a pregătit o vizită a lor la noi și cum cunoști pe d-șoara Emy, îți va fi ușor să câștigi prietenia Floricăi, căreia nu vei întârzia a-i vorbi de Melidon.

— Lasă pe mine mamă, că știu eu ce am de făcut. E vorba: când ne va vizita?

— De sărbătorile crăciunului și poate chiar mai curând.

Înțelegerea era deplin stabilită între tată, mamă și fiică asupra planului ce își făcuse și al rolului ce avea să-l joace în viitor familia Roni pe lângă proprietarul moșiei B.

Va urma

ȘTIRI LITERARE

Romanul «MIZERABILII NOȘTRI», pe care începem a-l publica în Revista *Ovidiu* e un studiu social în cuprinsul căruia va defila înaintea cetitorilor cohorta tuturor acelor tipuri de mizerabili din lumea politicianilor noștri, cari lipsiți de orice simț omenesc și cu o sălbăticie de fiare pustiesc în drumul lor atâtea suflete.

Vor mai defila înaintea cetitorilor defraudatorii banului Statului cărora li se înlesnește adeseori de cei interesați în cauză fuga în Grecia sau America, femeile recinstite, cari au de mumă crima și de tată păcatul, mume cari 'și vând fiicele pentru bani, tipuri cari 'și schimbă religia strămoșească pentru a trece la catolicism, toți acei falși, lași și perversi, cari fură cu mânuși și pe pieptul lor strălucesc diferite decorații, sunt prinși și sufletul lor disecat cu sclipelul chirurgiei sufletești.

E o încercare îndrăzneată a autorului de a lovi în cei răi și a purifica atmosfera socială de miasmele duhurilor lor rele.

Aceștia sunt «Mizerabilii noștri» cari abundă în scene de un realism uimitor.

«**Viața Albașo-Română**» sub direcția d-lui Dr. Șunda, e o publicație demnă de toată atenția.

«**Românul dela Pind**» ziar al intereselor naționale dela Pind sub direcțiunea d-lui N. Furca.

Pentru d-nii editori și autori:

De către colaboratorii noștri specialiști în materie, se vor face dări de seamă tuturor publicațiunilor ce ni se vor trimite la redacție.

Ne-a sosit la Redacție:

«Spuse din trecut și prezent»

revistă săptămânală, redactată de d-l Inginer Opran Potârcea la Galați.

Câteși trele numere apărute până în prezent se ocupă cu chestiuni de edilitate și anume: alimentarea orașului Pitești cu apă potabilă.

Marea **Revistă Idealistă** de sub direcțiunea d-lui M. G. Holban apare regulat odată pe lună cu un sumar bogat și foarte interesant.

În numărul viitor ne vom ocupa de această prețioasă publicațiune și de rolul ce l'a avut în publicistica românească.

Revista «**Sănătatea**» care apare în București o recomandăm tuturor familiilor să nu se lipsească de ea.

Colectura norocoasa P. SAPIRA Constanța

Unica care a achitat regulat câștiguri enorme la toate clasele de loterie a Regatului Român.
Strada Carol.

Dumitru Traicu Constructor de binău. Cele mai solide și elegante construcții din Constanța: ca locuințele d-ilor: Roman, Velescu, V. Toma, P. Yulcan sunt o excelentă recomandare pentru toți Constanțenii.

Pentru orice informațiuni a se adresa la administrația revistei noastre.

Petre Postelnicu La "Furnica". Colectoria asortată în todeauna cu bombonerie, patiserie, dulceturi, lichieri, cognacuri, romuri, champagne, etc. Se primesc și execută comenzi pentru botezuri, nunți, etc. Prețuri foarte mici.
Constanța, strada Carol 144 și piața Ordin.

P. Sapira Furnizor al Curții Regale.
Magazin de horologerie și bijuterie, asortat cu toate frumusețile artistice ariugătoare în această branșă, prețuri moderate și execuție promptă. Strada Carol.

La Berăria Regală a fraților Gheorghiu, se servește berea cea mai excelentă "Bragadru" și mâncările cele mai gustoase calde și reci atât ziua cât și noaptea.
La cinematograful se perindează în fiecare seară tablourile cele mai reușite și interesante din toate punctele de vedere. Orchestra excelentă.

A veni cineva în Constanța fără a vedea berăria Regală — n'a văzut nimic.

Asemenea se recomandă dela sine

Berăria Princiară de întâiul rang. Serviciul elegant, muzică minunată, poezie, cinematograful, demn de laudă.

Banca Latine Societate anonimă (Banca Română) cu capital de lei 5.000.000 putând fi ridicat la lei 10.000.000. După simpla decizie a comitetului executiv. Burzuri și Casa: Strada Simionian 2. Palatul Soc. de Asigurare Generală, București.

Comitetul de îndrumare a Banii Său a Româno, fondată sub denumirea de "Banca Lăpus" a subscris și a vărsat integral un priu capital inițial care a permis constituirea sa legală și definitivă. Acest priu capital trebuie să fie ridicat de ocazi sau în mai multe rânduri la lei 500.000 și chiar până la concurența de lei 10.000.000 pe simpla decizie a comitetului executiv.

De aceea se deschide subscripția putând să obțin de acum în glăseurile lui "Banca Latine" și la toți corespondenții ei, și la din cele bănci din țară în condițiile următoare:

Acțiunile sunt de lei 200 fiecare plătibile:
20% odată cu subscripția, altele de acțiune lei 40 plus taxa de risc, organizare etc.   10
Altele în total de vărsat de acțiune   50
20% sau lei 40 de fiecare acțiune după două luni dela prima vărsare.
30%   60 de acțiune în cursul lunii Sept. și
30%   60   Noemb.

Subscripții cari ar voi să li se libereze imediat acțiunile lor, vor avea de plătit îndată și de odată cele patru vărsăminte plus taxa adică pe acțiune   Lei 210

mai puțin o bonificaț. de interes și scont   " 5
De plătit neto pentru fiecare acțiune   Lei 205

Noua fabrică de cărămidă și olane la Vile noi
ST. TANASCOU

Execută cărămidă și olane precum și cărămidă de corne în cele mai bune condițiuni și cu prețurile cele mai avantajoase. Se angajază să transporte la locul de depozitare.